

Nro. L W O W S K I E 71.
 TYGODNIOWE WIADOMOSCI.

W Sobotę dnia 30go Września R. 1786.

Ces. Krol. rozporządzenie.

35. Podług prawidła poddany do przemianey swey naturalney powinności na pieniężną daninę to jest na opłat oneyże, przymuszonym być nie może. Iako więc zwierzchnościom gruntowym, które z swemi poddanymi dobrowolną ugodę względem opłacania pańszczyzny na iakis czas zawarty, po upłynieniu umówionego czasu, do przeszłych naturalnych powinności powrócić się wolno, tak i owym poddanym, którzy nad dwie godziny drogi od pańskich folwarkow, lub od miejsca, gdzie pańszczyzna użyta być może oddaleni są, niezbronno jest, po wygaśnieniu zawartego dobrowolnego opłacania się kontraktu, znowu naturalne pańszczyzny odbywać. Jeśli poddani nad dwie godzin, a zatym tak daleko oddaleni są, co Cyrkularny Urząd rozeznac ma, że ich usługa bez znaczney czasu straty, do pańskiej roboty nie dobrze użyta być może, to poddany albo na opłacenie, aż dotąd, lub na tę pieniężną opłatę, którą Cyrkularny U-

rząd podług sfluzności, i rozmaitych okoliczności wyznaczy, przyścić ma.

36. Kontrakty opłacania się z obydwóch stron dobrowolnie, i nieodwołanie na zawsze zawarte w swey dzielności także na potym zostają.

37. Gdzie poddani swe pańszczyzny podzielone, Panu gruntowemu, i Plebanowi odrabiają, trzeba powszechnego robocizny *Provisorium* również użyć, a pańszczyzny, które od poddanych Panu gruntu, i Plebanowi odrabiane być mają, razem wzięte nigdy tygodniowych trzech dni przenosić nie powinny, także i w owym przypadku, gdzieby poddany dla tych dwoch osob razem, mniej sze pańszczyzny odrabiał, przy tey mniejszey powinności na potym zostać się ma. Gdyby się więc wydarzyło, żeby Pan gruntu, i Pleban, pańszczyzny razem na ieden dzień domagali się, na ten czas Panu zawsze pierwszeństwo dane będzie. A że poddany w odrabianiu winney pańszczyzny dla Plebana przeszkodę mieć będzie, ta zaś bez przewyższania ustanowioney na ieden tydzień naywyż-

Yyy

szey

fzey liczby pańszczyzny potym odbywana być nie może, to albo względem sprawiedliwego podzielenia, lub pomierney opłaty za należącą Plebanowi powinność między temi dwiema stronami przyjacielską ugodę zawrzeć, lub podzielenie przez Cyrkularny Urząd z warunkiem rekursu do politycznych krajowych rządów takim kształtem uczynić potrzeba, żeby ta naturalna pańszczyzna, która się podług proporcji dotychczasowego używania, między iey uczestnikow na dnie i półdnie równo wydzielić nie daie; od Pana gruntu obięta, a Plebanowi pieniężna sprawiedliwa nadgroda zapłacona była.

Dnieſtenia.

C. Król. Ekonomiczna Dyrekcya Solotwińska podaie do wiadomości, że Propinacya i młyny w samym mieście Solotwinie, i w 7 należących do niego wsiach przez Plusofferencyą do arendowania podane będą. Życzący sobie tey arendy, żydow wyiawszy mają się w dzień 12 Października w kancelaryi Solotwińskiej znajdować.

C. Król. *Dominium Radlow* w Bochnińskim Cyrkule podaie do wiadomości, że dnia 12 Października 14 karczmy, przewoz przez rzekę Dunaiu w wsi Biskupice przy drodze Dąbrowskiej, spuſt dwóch stawow Grobelnego, i Borowego; łowienie ryb w dawnym korycie Dunaieckim, łowienie zwierza od 1go Listopada zacząwszy na trzy następujące lata do aren-

dowania podane będą. Życzący sobie tey arendy niech na wyznaczony dzień z rana o godzinie 8 w kancelaryi Radłowskiej się stawia.

Rozmaite Wiadomości.

Z Wiednia: Podług listow z Pra-gi pod dniem 14 Września piſanych ca-ła Armia obozem pod *Hlaupetin* stojąca na wyznaczony plac wyſzła. Nayiaśnieyszy Pan miał generalną Rewię, a potym nastąpiły niektóre exercerunki, po których Monarcha komendantowi JP. Hrabiemu de *Wallis* swoje ukontentowanie pokazać raczył. Dnia 13 i 14 Regimenta osobne odprawiły exercerunki. C. Król. Rządy niſzzey Austrii podały do wiadomości, że podług naywyższego rozkazu od 11 Września, iak długo niedostatek krajowej cyny będzie, tak długo wprowadzenie cudzoziemskiej cyny za wypłaceniem połowy dawnego cła, to jest 4 Zł. 30 kr. od Cetnara powszechnie pozwolone jest; płacenie iednak cła iedynie na składowym miejscu dziać się powinno. Za uczynioną relacyą od Rządow wyższej Austrii względem odwagi, którą Ekonom w dobrach *Neuhaus* P. Anton *Willenauer* zgraię rozbóynikow we wsi *Trelbach* atakował, zwyciężył, i do sądu oddał, Nayiaśnieyszy Pan kazał mu metalik wart 15 Czerw. Zł. dać, wraz z oznaymieniem naywyższego ukontentowania tą iego odwagą w dostaniu owych rozbóynikow pokazaną.

Z Francyi: Xięstwo Gubernatorstwo C. Król. Niderlandu z *Paryża*, na *Brest*, i *Cherburg* do *Bruxelii* poiechali. Powiadaią że *Bailli de Suffren* w godności Pośta Maltańskiego wszystkich cudzoziemskich Ministrów do siebie zaprosił, i radę z nimi złożył na wstrzymanie rozbojów Afrykańskich Potencyi, które iuż nadto górę wzięły. Iego Proiekt na to wyszedł, żeby wszystkie inne Potencye morskie korzarzom wojenne potrzeby dawać przestały. Ministrowie tę iego radę dworom swoim oznaymili.

Z Warszawy dnia 20 Września. JP. Mniszech Marszałek W. kor. w przefły Piątek wieczorem z dóbr swoich *Demblina* do tuteyszej powrócił Stolicy.

Z Lublina: Trybunał koronny *Lubelski* tak pilne miał sprawy do rozśadzenia, i tak wiele, że nawet w sam dzień Festynu Anniwersarza Elekcyi szczęśliwey J. K. Mci tak poranną iako też poobiednią sęsya Sądową na Ratuszu odprawiał.

Z Piotrkowa: Trybunał skończywszy Regestr Przedwoiewodzki Poznański, sędzi teraz Regestr ordynaryiny tegoż Woiewodztwa. Obywatele miasta tego tak pilną rozpoczęli restauracyą, że w kilku tygodniach spodziewane jest mieszkań dla wygody publiczney wydośtarczenie.

Z Krakowa: Dla wygody obywatelów Woiewodztwa Krakowskiego w Powiecie *Lelowski* mieszkających, i od Grodów włafnego Woie-

wodztwa odległych, tudzież końcem podzwignienia miasta *Lelowa* Król Imć na Sefyi Rady nieustajacey Pifarzowi ziemskiemu Woiew: Krakowskiego otworzenie, i utrzymywanie ustawicznie Suscepty i kancelaryi ziemskiey w mieście *Lelowie* zalecić raczył, przeto odtąd Akta i Suscepta w mieście *Lelowie* nieprzerwanie znaydować się będą.

Z Mozyra: Dnia 21 Sierpnia odprawił się tu uroczyſty wiazd JP. Jana *Jeleńskiego* Starosty Sądowego Mozyrskiego Pifarza Dekretowego W. X. Lit. na pomienione Starostwo.

Z Bracławia: w *Czczelniku* dobrach Xiążęcia Imci *Jozefa Lubomirskiego* Szefa Regimentu w tuteyszym Woiewodztwie leżących puszczano na powietrze Balon, papierowy, mający dyametru stóp 88, a długości 38. Podniósł się z ogniem bardzo wspaniale, wygurowawſzy nader wysoko, ubiegł horyzontalnie więcey mili Ukrainskiej, i potym zwolna spuścił się na ziemię. Leciaby ięszcze daley, ale, pękł od gory do dołu. Balon ten był dziełem JP. *Zelichowskiego* nadwornego tegoż Xiążęcia Imci *Lubomirskiego* Doktora, Krakowsk: Akademika.

Z Danii: miesiące Czerwiec i Lipiec dla trzęsienia ziemi, które po różnych mieyscach we znaki się dało, są godne pamięci, że też nietylko tego roku w południowych, ale nawet w północnych stronach trzęsienia były, iawne tego są przykłady z Niemiec, Anglii, Rosyi, i Norwegii, gdzie

30go Czerwca w *Christiansandt-Stift* rano o godzinie 7 trzy razy tego ziemia się trzęsła, ale bez szkody wielkiej. O tey przez swoje nieszczęśliwości godney uwagi wyspie *Islandyi* w nowym wydanym dziele następujące czytają się wiadomości. Wyspa ta ma 1400. mil kwadratowych; zatym na 320 mil obszerniejsza jest niż Dania wraz z *Holsteinem*; ale tey część zaludniona naywięcey wynosi na 450 kwadratowych mil. W roku 1783 rachowano ludzi na tey wyspie tylko 47287, więc na jedną milę kwadratową przyszło ludzi 105. W roku tyśiącznym setnym było tam więcej iak sto tyśięcy mieszkańców, ale w roku tyśiącznym pięćsetnym epidemiczne choroby trzy części z ludzi, i bydłał wygubiły. W roku 1704 znowu namnożyło się ludzi na 50,444; którzy w roku 1707, 1708, 1750, i 1758, zarazą po większey części ginęli; W roku 1769 liczono znowu na 46,201 mieszkańców, którzy się aż do roku 1783 znacznie rozmnożyli, w którym zewsząd z ziemi wyrzucony ogień powłzeczne go spustoszenia stał się przyczyną. Miast, i wsiow nie ma na tey wyspie, ale tylko pojedyncze dwory; których w roku 1760 rachowano 6674 osiadłych, a 2906 pustych. W roku 1783 znajdowało się tam bydła rogatego sztku 21,457; od którego czasu 11,461 zarazą wyginęło. W tymże roku rachowano tam owiec 232,731; teraz znajduje się tylko 42,243. Podatki w pieniądzech wynoszą rocznie na 48,341 Talarow Duńskich, i z zaarendowanych dóbr kameralnych Król. 2852 Talar. bierze. Luba handel tego kraju bardzo przyciśniony jest, Monopoliści iednak nie nieprofituja; sładzą że wolność handlowania iedynym była sposobem do podzwignienia kraju z iego nieszczęścia.

Ktoby wiedział gdzie się znajduje w tym czasie Jmć Pan Jan Mayer, mający około 60. lat czarniawy wzrostu średniego; który ab Anno 1775 ad Annum 1777 był w służbie J. K. C. A. Mci na Kazimierzu przy Krakowie Fizykiem Cyrkularnym: raczy o nim dać wiadomość do Kantóra wiadomości Lwowskich.

Przymroz i Cena zboża
w Lwowie w Wrześniu Roku 1786.

Dni	Pżenicy		Zyta		Jęczmienia	
	kor.	Cena	kor.	Cena	kor.	Cena
21	2	22 zł.	—	—	5	11 zł.
22	—	—	—	—	3	12 —
25	6	24 —	3	18 zł.	5	11 —
26	4	26 —	2	19 - 15	3	13 —

Dni	Owfa		Hreczki		Jagieł	
	kor.	Cena	kor.	Cena	kor.	Cena
21	3	7 zł.	4	11 zł.	1	24 zł.
22	5	7 —	2	11 - 15	—	—
25	5	8 —	4	15 —	—	—
26	3	8 —	2	15 —	—	—

Meteorologiczne Uwagi.
w Lwowie w Wrześn. Roku 1786
Stan Barometru

Dni	Zrana o 9. go-dzinie		Po południu o 3. godzinie	
	cale	lini.	cale	lini.
23	27	$\frac{5}{4}$	26	11 $\frac{1}{4}$
24	—	—	—	12 $\frac{1}{2}$
25	—	2	—	2 $\frac{1}{4}$
26	—	2	—	5 $\frac{5}{6}$

Dni	Stan Reaumurskiego Termometru			
	9 grad: nad o		9 $\frac{1}{2}$ grad: nad o	
23	6 $\frac{1}{2}$	—	6 $\frac{1}{4}$	—
24	7 $\frac{1}{2}$	—	8 $\frac{1}{2}$	—
25	8 $\frac{1}{3}$	—	10 $\frac{1}{2}$	—

Dni	Okazanie powietrza.	
	defzcz	defzcz
23	defzcz	defzcz
24	defczr	defzcz
25	mgła	wiatr
26	wiatr	nico iasno wiatr